

GUIA DIDÀCTICA

RIGOBERTA
I EL WINDIGO

de Kali Teatre

Rigoberta i el Windigo

de Kali Teatre

Titelles - CI i CM de Primària - 55 minuts

Text d'Elsa Lluch

Direcció d'Adrià Aubert

Coproducció amb ONG Enginyeria Sense Fronteres.

Tràiler

<https://youtu.be/nJdFPpLg7c>

Rigoberta i el Windigo és un clam d'amor a la Terra i un homenatge a les dones que arreu del món lluiten pel canvi. Una obra que fomenta el **consum responsable, els drets humans, els drets dels infants i l'empoderament femení**. Una proposta escènica amb valors, pensada per emocionar, conscienciar i sembrar acció!

Inspirada en una **llegenda** indígena, **Rigoberta i el Windigo** ens parla del **medi ambient**, del canvi climàtic, del consum desmesurat, i de com aquest impacta sobre els territoris i les comunitats del Sud global.

La Rigoberta és una nena indígena que viu amb la seva família en harmonia amb la natura. Aprèn a l'escola, juga al llac, agraeix a la Mare Terra i somia en un futur ple de possibilitats. Però un dia, la llegenda que sempre li explica la seva iaia es fa realitat: el crit del Windigo ressona al bosc, i tot comença a canviar.

L'espectacle mostra la desforestació, la contaminació, l'extractivisme i la pèrdua de sobirania alimentària. Però també **ens convida a despertar**. A través del vincle profund entre la Rigoberta i la seva iaia –plenes de saviesa, força i poesia– descobrirem que hi ha una altra manera de viure: des del respecte, la gratitud i la responsabilitat.

Rigoberta i el Windigo ens empodera a **canviar el món**: perquè cada petita acció és important!

Sinopsi

"Iaia, on són els arbres? Qui ha trencat la muntanya? Què és aquest camp tan gran? És el Windigo. Sempre té gana. Sempre en vol més. I s'ho està emportant tot."

Aquesta és la història d'una comunitat indígena que perd el seu territori per la fam insaciable d'un monstre que només pensa en ell mateix: el Windigo. Però una nena i la seva àvia confrontaran la bèstia per descobrir-ne l'origen i recuperar la terra i els seus drets.

Què en diuen?

"**Excel·lent obra**. Admirable posada en escena per crear consciència als més petits dels danys del consumisme descontrolat i del poder que tenim per canviar-ho. **Gràcies** per ensenyar el gran valor de la mare terra, la saviesa de les àvies, el buit que pot ser el Windigo i la força dels infants per transformar-ho. **Gràcies** per ajudar a fer créixer aquesta **llavor del canvi** en els més petits."

Anna_mestra de primària

"Us felicitem per l'obra. Alumnat i mestres en vam gaudir molt! I encara el dies després cantaven les cançons de l'obra, i el Windigo i el "Compra Compra" **formen part del nostre dia a dia**. Així que bravo! L'alumnat va entendre el fil conductor de l'obra i **la conversa posterior** va ser molt i molt interessant."

Cristina_mestra de primària

"Ens ha encantat! **Bravo** perquè no és fàcil el tema del canvi climàtic en **alumnat més petit** i trobem que hi ha una gran feina al darrera i una molt bona posada en escena."

Andrea_mestra de primària

"Meravellosa! Amb una temàtica molt important. És exactament el que passa al meu país i **m'he emocionat** en veure-ho a l'escenari. Gràcies per fer una **obra necessària**."

Aldy_mare del públic

Rigoberta i el Windigo

Projecte Pedagògic

A **Kali Teatre** entenem el teatre com una eina de **transformació social**.

Rigoberta i el Windigo neix amb la voluntat de:

- Fomentar el consum responsable.
- Desenvolupar consciència ecològica.
- Reflexionar sobre l'origen dels productes que consumim.
- Comprendre les conseqüències de l'extractivisme.
- Promoure els drets dels infants.
- Visibilitzar la saviesa dels pobles indígenes.
- Potenciar l'empoderament femení.
- Desenvolupar el pensament crític.
- Afavorir la participació activa.
- Despertar l'amor i el respecte per la Terra.

L'espectacle planteja preguntes complexes a través d'una història dinàmica, poètica i accessible, oferint als infants eines per comprendre la seva capacitat de transformar el món.

L'ESPECTACLE

Qui és el Windigo?

El Windigo és una figura de la mitologia d'alguns pobles originaris d'Amèrica del Nord. Representa la fam insaciable. Com més té, més vol.

A l'espectacle es converteix en una metàfora del consumisme desmesurat, l'acumulació, l'explotació dels recursos naturals i l'extractivisme.

Però també descobrim que darrere del monstre hi ha desconeixement, buit i desconexió.

La pregunta que ens planteja l'obra és:

Com podem deixar de comportar-nos com un Windigo?

**"Dedicat a totes les àvies guardianes del coneixement
i a totes les nenes, somiadors d'un món millor."**

Rigoberta i el Windigo

Orientació al professorat

ELS PERSONATGES

Rigoberta

La protagonista.

Una nena curiosa, valenta i compromesa.

El seu nom és un homenatge a Rigoberta Menchú i a totes les dones que han defensat els drets humans i la justícia social.

Treballem:

- Lideratge.
- Esperit crític.
- Participació ciutadana.
- Empoderament femení.

Iaia Awicha Margarita

Guardiana del coneixement ancestral.

Coneix les plantes medicinals, interpreta els missatges de la natura i transmet la saviesa de generació en generació.

Treballem:

- Memòria històrica.
- Respecte a la gent gran.
- Transmissió cultural.
- Valor dels sabers tradicionals.

El Windigo

Monstre recobert de deixalles.

Representa el consum sense límits.

La seva transformació ens mostra que els problemes socials i ambientals també poden canviar.

Treballem:

- Consum responsable.
- Responsabilitat individual.
- Capacitat de canvi.

L'Empresari

Representa els interessos econòmics que prioritzen el benefici immediat per damunt de les persones i la natura.

Treballem:

- Pensament crític.
- Justícia social.
- Impacte de les decisions econòmiques.

Els miners

Mostren les contradiccions que apareixen quan cal escollir entre la supervivència econòmica i la protecció del territori.

Treballem:

- Debat ètic.
- Complexitat dels conflictes socials.
- Empatia.

A l'espectacle també hi apareixen **animals simbòlics** que connecten amb arquetips universals:

Jaguar: Representa la força de la natura.

Àliga: Portadora de missatges.

Colibrí: Símbol de renaixement i esperança.

Cérvol: Creixement personal i maduració.

Rigoberta i el Windigo

Orientació al professorat

TEMÀTIQUES PRINCIPALS

Consum responsable

L'espectacle convida a preguntar-nos:

- Necessitem tot el que comprem?
- D'on provenen els productes?
- Qui els fabrica?
- Quin impacte tenen?

Els infants descobreixen que les seves decisions quotidianes tenen conseqüències globals.

Extractivisme

L'obra mostra com l'extracció massiva de recursos naturals transforma els territoris i afecta les comunitats que hi viuen.

S'hi representen:

- Mines.
- Oleoductes.
- Tala de boscos.
- Monocultius.

Desforestació

La desaparició progressiva del paisatge escènic permet visualitzar els efectes de la destrucció dels ecosistemes.

Drets dels infants

La Rigoberta veu amenaçat el seu dret a:

- Jugar.
- Aprendre.
- Anar a l'escola.
- Somiar un futur millor.

L'obra connecta directament amb la Convenció sobre els Drets dels Infants.

Gratitud a la Terra

La comunitat de la Rigoberta, com els indis potawatomi, practica l'agraïment a la natura. L'espectacle proposa una relació basada en el respecte, la reciprocitat i la cura.

Empoderament femení

Rigoberta és una nena que no espera que ningú la salvi. Investiga, reflexiona i actua. És un homenatge a totes les dones que impulsen canvis socials i ambientals arreu del món.

OBJECTIUS PEDAGÒGICS

Quines habilitats o coneixements pot treballar l'alumnat a partir d'aquesta experiència artística?

- Comprendre la relació entre consum i impacte ambiental.
- Identificar situacions d'injustícia social.
- Reflexionar sobre la protecció del medi ambient.
- Conèixer altres cultures i cosmovisions.
- Desenvolupar actituds responsables.
- Exercitar el pensament crític.
- Potenciar l'acció transformadora.
- Fomentar la participació i la cooperació.

ODS (Objectius Desenvolupament Sostenible):

ODS 4 Educació de qualitat

ODS 5 Igualtat de gènere

ODS 10 Reducció de les desigualtats

ODS 12 Consum i producció responsables

ODS 13 Acció climàtica

ODS 15 Vida terrestre

ODS 16 Pau, justícia i institucions sòlides

COMPETÈNCIES CURRICULARS:

Àmbit de coneixement del medi

- Ecosistemes.
- Recursos naturals.
- Canvi climàtic.
- Sostenibilitat.
- Consum responsable.

Àmbit personal i social

- Pensament crític.
- Participació.
- Responsabilitat.
- Empatia.

Àmbit lingüístic

- Expressió oral.
- Debat argumentat.

Àmbit artístic

- Teatre.
- Titelles.
- Expressió corporal.

Rigoberta i el Windigo

Proposta de Treball

Abans de veure l'espectacle

Abans de venir al teatre us convidem a donar un cop d'ull a l'**Annex 1. El decàleg del bon espectador**

L'objectiu del document és educar la mirada i l'actitud del públic infantil davant d'una experiència teatral, promovent una relació respectuosa, activa i conscient amb l'espectacle i amb els altres espectadors. Així tothom en pot gaudir més!

Dinamitzant la reflexió:

Preguntes inicials

- D'on ve la roba que portem?
- D'on surt el mòbil que utilitzem?
- Què necessita una planta per viure?
- Què vol dir tenir cura de la Terra?

Després de veure l'espectacle

Rigoberta i el Windigo no només diverteix: emociona, inspira i planta llavors de consciència despertant preguntes. L'espectacle convida els infants a reconnectar amb la natura, qüestionar els seus hàbits de consum i descobrir que tenen la capacitat de transformar el món que els envolta. Una història sobre l'amor a la Terra, la força de les comunitats i l'esperança que neix quan decidim actuar.

Activitats de reflexió i expressió

Col·loqui sobre l'obra

Intenteu extreure els temes dels quals, segons els alumnes, tracta l'obra. És molt important crear un bon clima per dur a terme aquesta activitat, pot ser col·locant les cadires en cercle perquè tothom es vegi les cares amb tothom i així crear un clima de participació.

Debat

- Qui és realment **el Windigo**? Per què sempre té gana? Què simbolitzen les escombraries que el recobreixen? El Windigo és dolent o està perdut? Coneixeu situacions reals que us recordin el Windigo? Tots podem convertir-nos una mica en Windigos?
- Quines **diferències** hi ha entre el món de la Rigoberta i el de l'empresari?
- **Necessitem** tot el que comprem? Què podem fer abans de comprar un objecte nou? D'on provenen les coses que utilitzem cada dia? Qui les fabrica?
- Per què la Rigoberta ha de deixar **l'escola**? Tots els infants del món poden anar a l'escola?
- Quins **drets dels infants** apareixen a l'obra?
- Què faríeu vosaltres si fóssiu un dels miners? És fàcil prendre decisions quan necessitem **diners**?
- Quins canvis observeu al **paisatge** al llarg de l'obra? Com afecta això als animals? I a les persones que hi viuen?
- Què passaria si continuéssim consumint recursos al ritme **actual**?
- Quines coses podem **agrair** a la Terra?
- Per què la Rigoberta decideix actuar?
- Una sola persona pot canviar les coses?
- Què podem fer nosaltres? Què us agradaria **canviar** del món?
- Què significa per a vosaltres la frase: "Tu ets la Terra"?
- Coneixeu alguna **persona gran** que us expliqui històries o us ensenyi coses importants?

Rigoberta i el Windigo

Proposta de Treball

Després de veure l'espectacle

Activitats artística

Dibuixa el teu paisatge ideal.

Collage del "Windigo actual" i reflexió per fer-lo "curar"

Construir titelles i improvisar diàlegs i situacions. Podeu crear-los amb:

- Una bobina de paper de vàter, pintant-la, fent-li el vestuari amb tela i els cabells també amb tires de paper o llana.
- Dibuixant un personatge i enganxant-lo a un pal de gelat.
- Modeleu amb paper maixé el cap del titella reservant un forat pels dits. Després vestiu-lo i pinteu-lo.

Us recomanem utilitzar material reciclat per a fer uns titelles ben sostenibles.

Jugar a ser diferents animals.

Agafeu espai i imagineu que sou en diferents paisatges del món. La selva, l'oceà, el desert, el pol Nord,... Podeu jugar a ser diferents animals i imaginar-vos com se sent i es mou cadascun d'ells. En què pensen? Què mengen? Com es comuniquen?

Construir un tambor.

Jugueu a fer ritmes i a inventar cançons. Quins us relaxen? Quins us posen nerviosos? Quins us fan ballar? Trobeu la manera de comunicar-vos a través dels ritmes.

I tot allò que la vostra imaginació us permeti crear!

Investigació

Busqueu **dones activistes** que hagin defensat els drets humans o el medi ambient.

Activitat emocional

Escriviu una **carta d'agraïment** a la Terra.

Acció col·lectiva escolar: plantar arbres, reduir plàstics, hort escolar...

Compartir saviesa: **entrevistar** una àvia/familiar sobre pràctiques respectuoses amb la natura

Si teniu alguna proposta, consulta o suggeriment, no dubteu a contactar amb nosaltres. Estarem encantades de resoldre, compartir i gaudir dels vostres feedbacks.

Gràcies per fer créixer les llavors que Kali Teatre plantem!

**"Tu ets la Terra.
Cuida-la i ella et cuidarà."**

Rigoberta i el Windigo

Annex 1. El decàleg del bon espectador

1. Informeu-vos bé de l'espectacle al qual assistireu. En ocasions, allò que un s'imagina no coincideix amb la realitat.

2. Heu de ser puntuals. Arribeu, almenys, 15 minuts abans per trobar el vostre lloc sense molestar ningú.

3. Quan ha començat l'espectacle, no podeu abandonar el vostre lloc. Si teniu necessitat d'anar al lavabo, feu-ho abans o després de la representació.

4. El silenci és indispensable, ja que els actors treballen perquè us diverteu. No els distraieu amb els vostres comentaris.

5. Vigileu els esternuts i la tos, poden molestar molt els actors i també el públic.

6. Per respecte als actors, no heu de menjar durant l'espectacle. Guardeu-vos les pipes i llimadures per a després.

7. Si l'obra no us agrada, no molesteu els altres companys que poden estar interessats en la funció que se'ls ofereix.

8. Una causa urgent pot obligar-nos a abandonar a la sala. En aquest cas, procurarem que la nostra sortida no provoqui sorolls.

9. Si l'obra no us sembla interessant, mantingueu el silenci per respecte al públic i als que han fet possible la representació.

10. L'aplaudiment, i no els xiulets ni els crits, és la millor recompensa als actors que ens han fet passar una bona estona.

*Decàleg extret del postgrau d'Educació i Teatre de l'Institut del Teatre.

Rigoberta i el Windigo

de Kali Teatre

Titelles i +

Contacte

Reserves i informació

Elsa Lluch
elsa@kaliteatre.com
630 109 789
www.kaliteatre.com

Tràiler

<https://youtu.be/nJdFPpLgZc>

Dossier de l'espectacle

https://kaliteatre.com/wp-content/uploads/2023/07/dossier-Rigoberta-i-el-Windigo_Kali-Teatre.pdf

A les xarxes socials

Podeu veure més imatges i saber més coses sobre **Rigoberta i el Windigo** visitant el nostre web i xarxes socials:

Web:

www.kaliteatre.com

Facebook:

www.facebook.com/KaliTeatre

Instagram:

<https://www.instagram.com/kaliteatre/>

@kali.teatre